

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: || IZKLJUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia). in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

Izhaja vsak torek in petek

Liubljana, petek 30. julija 1943

Cena posamezni številki 0*80

Nakazilo surovin in spremembe cen

Visoki komisariat, odd. VIII, je izdal glede postopka za nakazilo surovin in glede spremembe cen naslednje navodilo:

Da se izognemo nepotrebnemu pisarjenju in s tem izgubi časa, odločam, da se morajo vlagati vse prošnje za nakazilo blaga, katerega razdelitev ureja ministrstvo za korporacije, na to ministrstvo le preko pristojnih strokovnih združenj, ki morajo ocenjevati te prošnje in pošiljati organom ministrstva le one, ki jih morejo priporočiti v ugodno rešitev.

Ministrstvo je izdalo pristojnim uradom natančna navodila, naj brez nadaljnega zavračanja prošnje, ki ne bodo vložene po predpisani poti. Zastopniki posameznih tvrdk naj ne intervenirajo neposredno pri organih ministrstva, dokler ni bila končana določena uradna pot.

Tudi prošnje glede cen industrijskih in obrtnih proizvodov se morajo predložiti Visokemu komisariatu — Uradu za določevanje cen — po istem postopku.

Najvišje prodajne cene za olivno olje

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je na podlagi določil čl. 1. naredbe od 9. maja 1941, št. 17, Sl. list št. 38 v zvezi z določili čl. 2 uredbe o cenah, Sl. list št. 238/26/41 in na podlagi določil čl. 2 uredbe o kontroli cen, Sl. list št. 68/15/41, določil naslednje najvišje prodajne cene za olivno olje:

V prodaji na debelo:
1. za olivno olje 100 kg L 1500.—
2. za fino olivno olje L 1550.—
3. za najfinejše ol. olje L 1620.—
franko skladišče, vključno trošarino.

V prodaji na drobno:
1. za olivno olje 1 liter L 15.—
2. za fino olivno olje L 15.50
3. za najfinejše oliv. olje L 16.20
franko prodajalna, vključno vse javne davkatve.

Cene je v smislu odredb čl. 4 naredbe od 9. maja 1941 objaviti v prodajnem prostoru.

Prekoračenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z naredbo od 26. januarja 1942, št. 8, Sl. list št. 8/42.

Preskrba s kolofonijo in terpentinom

Združenje industrijev vabi vsa zainteresirana podjetja, da mu sporoče svojo mesečno potrebo kolofonije in terpentina, koliko teh surovin so uporabila v letih 1938, 1940, in za koliko časa je kritična potreba po teh surovinah.

Zamenjava poslovnih knjižic

Opozarjamo, da se morajo v smislu naredbe Visokega komisariata o poenotenju poslovnih knjižic št. 47 z dne 4. aprila t. l. delovne knjižice za delavce in legitimacije za nameščence zamenjati najkasneje do 5. novembra t. l. z novimi.

Stare knjižice se zamenjajo pri občini, v kateri posluje industrijsko podjetje.

Poslovne knjižice, ki sta jih izdala bivše Združenje grafičnih podjetij in Združenje pooblaščenih graditeljev, zamenjava Združenje industrij, in obrtnikov, ki je prevzelo s priključitvijo njun delokrog.

Odlike soje za prehrano in industrijo

V listu »La Stampa« opisuje A. Marescalchi vlogo soje v bodočem gospodarstvu in med drugim ugotavlja naslednje.

Upati smemo, da se bo s sojo zgodilo tako, kakor se je pripetilo že drugim važnim rastlinam, ki so potrebovale desetletja, da so našle milost pri kmetovalcih, kakor krompir, sladkorna pesa, v zadnjem času pa sladkorni trs in bombaž. Bliža se namreč trenutek, ko se bo nova rastlina udomačila zaradi svojega velikega pomena za prehrano in industrijo ter zaradi očitne gospodarske prikladnosti.

Soja, ki je hrana in življenje najstarejšemu in najbolj številnemu narodu na svetu, zapadnim deželam ni bila znana vse do leta 1873., ko so Kitajci in Japonci predstavili na velesejmu na Dunaju ta svoj pridelek obče uporabe. V Italiji so jo najprej začeli ceniti v Piemontu, l. 1882.; šele v začetku našega stoletja si je privzela nalogo za širjenje soje Kr. kmetijska akademija v Turinu in nato tudi Botanični vrt. Salezijanske šole in drugi zavodi jo pridelujejo od l. 1912. dalje. Leta 1924. pa so se v Turinu pojavili prvi industrijski izdelki iz soje — mleko, moka, olje, kruh itd., celo soja v terapevtski praksi. Odtlej se množijo dokazi o napredku te kulture po vseh pokrajinah Italije, pod pokroviteljstvom kmetijskih zavodov pa so v Bariju in Milanu, kjer so za to dolgo delovali odlični znanstveniki in strokovnjaki.

Prišel je čas, da se zastavi z vso resnostjo vprašanje o gojitvi soje v večjem obsegu, kakor se je pokazalo potrebno zlasti v tej vojni. O tem vprašanju nas pouči najbolje razprava dr. A. Donà Dalle Rose. Leta 1929. je Italija uvozila 883.000 stotov sojinega semena, šele tik pred vojno se je potrební uvoz znižal na dobrega pol milijona stotov, ker je narastel domači pridelek semena.

Doslej gojijo v Italiji sojo predvsem za moko, za krmo in za sočivno zeleno ali pa konservirano živilo. Sojina moka in seme sta uporabna za peko sladčic, za izdelavo kavnih nadomestkov in pijač, kot nadomestek fižola in sončničnega semena, kot meza, odpadki poleg tega še za živalsko krmo. Iz moke, ki ima trikrat več proteina ko turščica, pa tudi dosti maščobe in ogljikovih hidratov, se izdelujejo piškoti in močnate jedi, krušni dodatki, posebno pecivo za otroke in za sladkorno bolne; iz nje se pa tudi pridobiva olje, ker ima soja do 20% maščob. Sojino olje se uporablja kot jedilno in kot zdravilno olje, tudi za razsvetljavo, mazivo, loščilo, milo in tudi kot vulkanizirano olje za kavču-

Cement

Trboveljska premogokopna družba sporoča, da je bila cementarni Trbovlje dodelitev papirnatih vreč za prihodnji mesec ukinjena. Ker ima tovarna na zalogi samo še nezatno število vreč, bo mogla dobavljati cement samo še prosto naloženo (rinfusa), če bi ne imela več možnosti priskrbeti si to embalažo.

kove nadomestke in druge trde snovi. Pogače, ki ostanejo pri takšni izrabi soje, so izborna krma za govedo. Sojina moka pa daje tudi rastlinsko mleko, ki se uporablja za izdelovanje raznih sirov, kazeina, lepil itd., ter za lecitin, ki ga uporabljajo zdravilstvo in barvilna industrija, slaščičarstvo, čokoladna industrija in industrija zdravil.

Na področju prehrane je torej soja že tako važna, da bi nam lahko nadomestila kruh, kakor nadomestuje Kitajcem meso. To deloma že velja v Romuniji, na Bolgarskem pa začenjajo gojiti v večjem obsegu sojo namesto vrtnic, ki so tam stara in precej donosna kultura.

Kot krma pa je soja važna zato, ker se da uporabiti neposredno zelena, kisana ali pa spravljena v silosih. Poleg tega je soja izdatna gnojilna rastlina.

Med zelenjavo pridobiva soja velik ugled, ker se uporablja lahko v strokih ali pa kot zeleno seme. Iz stebel se uspešno izdeluje celuloza. Iz sojinih vlaken se izdeluje znameniti ameriški »raion«.

Pridelovanje

Za gojitev pri nas je soja zelo prikladna, ker se seje spomladi kot plevna bil, lahko se pa prideluje kot drugi pridelek po zgodnji pšenici. Pri prvi vrsti je treba sejati ob koncu aprila in se soja lahko združi s koruzo, kakor je že v navadi za fižol. Po Italiji jo goje v vinogradih med trtami in v sadovnjakih med drevjem. Srednji pridelek je 18 do 22 stotov na hektar, poleg zrnja pa je dosti vredna še slama.

Kot drugi pridelek v letu je soja še bolj prikladna, ker je posebno odporna proti suši. Izbrati si je seveda treba tako vrsto soje,

ki dozoreva približno v treh mesecih. Ta ima krajše steblo in stroke bolj pri vrhu. Pridela se na hektarju zemlje 12 do 16 stotov zrnja. Za suhe južne kraje ima velik pomen. Tam vzdrži bolje ko fižol.

Radi boljše industrijske izrabe soje pa nasvetuje avtor omenjene razprave, naj bi se ustanovil poseben osrednji raziskovalni zavod za sojo. Najti je treba za vsako deželo najprikladnejše vrste soje. Nekatere vrste bolje ukoriščajo dušik neposredno iz zraka. To je gomoljična soja. Je pa še več načinov, da se to pospeši; tako na primer goji neki profesor v Perugiji v ta namen koreninske bakterije.

V iskanju zgodnjih vrst in taktik, ki so odporne proti suši, so dosegli največ uspeha v Zedinjenih državah Sev. Amerike in v Nemčiji. Zaslužna so nemška preskuševališča (v mestih Giessen, Bonn, Breslava in Berlin). V Italiji so nemška semena sijajno uspela kot drugi posev, ki dozori v prvi tretjini septembra, če se seje za žitom. Priporočljiva pa je večja skrb za načrtno gojitev soje. V Zedinjenih državah sejejo sojo na ozemlju dveh milijonov hektarov. Romunija naglo povečuje posevno ploskev za sojo po dogovoru z nemško industrijo. V Italiji bi se v nekaj letih lahko zvišala ploskev za sojo od 25 tisoč na 200.000 hektarov samega spomladanskega poseva, v drugem pridelku pa na 50.000 ha. Izredno važno bi bilo to povečanje pridelka, ker se s sojo ljudska prehrana znatno ojači. Kakor je dokazal prof. Ducešchi, ima namreč soja dvakrat več aluminov ko meso, trikrat več ko pšenica, masna je kakor volkovo meso, a petkrat bolj ko kravje mleko. To je torej najbolj hranilna rastlina.

Žetveni presežki na Jugovzhodu

V uvodniku razpravlja zadnji »Südos Echo« o žetvenih izgledih po svetu ter pravi med drugim:

Nemčija ni le poskrbela za zadostne zaloge živil, temveč je tudi primerno mobilizirala kmetijstvo. V USA so se zgodile v kmetijskem oziru velike spremembe. Vojna industrija in mobilizacija znatnega dela prebivalstva sta odtegnile kmetijstvu zelo veliko delovnih sil. Slabe vremenske razmere in povodnji v srednjem in južnem delu Združ. držav so tudi povzročile zmanjšanje letine. Ameriško prebivalstvo se zaradi tega boji, da bi postala oskrba z živili nezadostna in zato kliče po diktatorju nad vsemi živili. Če se uresniči, da bo zaostala pšenična žetev 26 odstotkov, donos ovsu pa 14 in rži 41 odstotkov za lansko žetvijo, potem bo nadaljnja racionalizacija živilske potrebe res neizogibna. Zaradi dolge suše ima Argentina zelo slabo žetev, ki izključuje vsake izvozne presežke. Slab pridelek žitaric se kaže tudi v tem, da je pšenični blok zvišal cene za 33 odstotkov. O kakšni preobilici ne

more torej biti govora, zlasti še, ko potroši vojak za 20 odstotkov več živil ko civilist, poleg tega pa se zaradi slabe organizacije mnogo živil tudi zapravi. Vojaške oblasti USA cenijo, da se zapravi približno 20 odstotkov nakupljenih živil.

Drugačna slika pa se nudi v Evropi, ki more glede prehrane mirno gledati v bodočnost. Načrtna izvedba letošnjih kmetijskih del kaže, da so vsi narodi storili kar je bilo mogoče, da tudi pri pičlem številu delovnih sil ustvarijo pogoje za dobre žetvene spehe. Zaradi slabih vremenskih razmer slabe žetve so bile povsod podnet za še bolj intenzivno delo. Kakor se more sedaj že reči, tudi uspeh ni izostal. Dočim se je v Nemčiji dosegla povprečno le dobra srednja žetev, bodo donosi v jugovzhodni Evropi po kakovosti in količini boljši ko v prejšnjem letu.

Romunija računa letos zopet s presežkom 1.5 milijona ton žita in približno 250 tisoč ton stroč-

nic in tudi s presežkom oljnatih rastlin. Sodijo, da bo Romunija v žitnem izvozu zopet zavzela enako odlično mesto kot v predvojnih letih.

Tudi na Slovaškem pričakujejo relativno dobro letino. Predvsem zelo dobro kaže ozimina, zlasti pšenica, a tudi ječmen in oves. Tudi stročnice bodo dale bogat donos. Slabše sta obrodila v nekaterih krajih samo krompir in sladkorna pesa.

Tudi za Madžarsko je napovedal minister za oskrbo, da se more pričakovati letos bistveno boljše žetev ko lani. Srbski kmetijski minister pa je ugotovil, da je žetev v polnem teku in da kaže ponekod celo na odlično letino. Oskrba Srbije je popolnoma zagotovljena in bo morda še nekaj ostalo za izvoz. Posebno dobra pa bo sadna letina.

Glede cen je večina držav na Jugovzhodu že izdala potrebne ukrepe. Romunija je zvišala ceno za pšenico od 220.000 na 260.000 lejev za vagon. Cena kruha pa ostane doma neizpremenjena. Na Bolgarskem in v Slovaški ostanejo v veljavi lanske cene. Madžarska je zvišala splošno raven žitnih cen ter določila cene na podlagi 40 pengő za stot pšenice. V Srbiji je bila osnovna cena za pšenico določena na 400 din za 100 kg, poleg tega pa dobi proizvajalec še dve premiji po 100 din za oddano pšenico. Za ječmen, oves in lečo je določena osnovna cena s prodajno premijo na 500 din za stot. Za pivovarniški ječmen je dopusten še 30odstotni dodatek k maksimalni ceni.

Glede žitnega prometa so uvedle nekatere jugovzhodne države razne spremembe. V Romuniji je pripuščeno h nakupu žita omejeno število zasebnih družb, mlinov in trgovcev, dočim je veljal dosežni monopol in je bila država edini kupec. V ostalem je ostalo glede prijavne dolžnosti žita in glede prodajne obveznosti vse nespremenjeno. Novost je v tem, da sme drž. podtajnik od zasebnih družb nakupljeno žito odkupiti. S tem se naj prepreči, da bi nakupovalci preplačevali žito in dvignili cene. Glede izvoza žita in oljnatih rastlin ostane v veljavi načelo, da je kupčija dopustna le po eksponentu, ki ga imenuje gospodarsko ministrstvo. Na podlagi izračunanih presežkov se bodo izdajala izvozna dovoljenja. Predvideno je nadalje, da tudi v primeru visokih izvoznih cen dobi izvoznik samo določeno nakupno ceno, h kateri se prištejejo njegovi stroški in določni zaslužek. Razliko pa dobi kmetijsko ministrstvo za pospeševanje kmetijstva. Za izvoz bo najbrže sodelovanje zasebnih družb zaželeno, zlasti še nemško-romunske, ker imajo te zelo dober odjemni aparat in zelo dobre izkušnje.

Poleg Romunije sta izvedle za žitni promet tudi Hrvatska in Srbija posebne norme. Na Hrvatskem je podelila Prehranjevalna direkcija monopol za žito, koruzo in krompir Hrvatski kmetijski osrednji zadrugi, pri kateri so včlanjene vse hrvatske kmetijske zadruge. Letošnjo pšenično letino v Srbiji pa bodo nakupovale: Glavna srbska zadruga zveza ter tvrdke: »Agrarkomerc«, »Cereal«, »Dunav-Cereal«, »Meinl«, »Südos-trop« in »Uljorod«.

Iz italijanskega gospodarstva

Italijansko-slovaški gospodarski odnosi se vedno bolj lepo razvijajo. Prva gospodarska pogodba med Italijo in Slovaško je bila sklenjena 1. julija 1939. Z njo so se določile osnove blagovne zamenjave ter plačilnega prometa. Kasneje se je sklenil še dodatni dogovor, ki je postavil gospodarske odnose med obema državama na širšo podlago. V decembru 1940 je bila podpisana prva trgovinska pogodba ter ustanovljena italijansko-slovaška komisija za urejanje trgovinske izmenjave. Komisija je vsako leto zasedala po dvakrat ter dosegla velike uspehe. Zadnje zasedanje te komisije je bilo letos v aprilu v Bratislavi. Sprejeti so bili novi sklepi za olajšanje italijansko-slovaške trgovine.

V poslovnem letu 1941./42. se je na italijanskih železnicah dvignilo v primeri s prejšnjim letom število potnikov za 27,9 odstotka, potniških kilometrov za 28, prepeljanih blagovnih pošiljk za 3,59, blagovnih kilometrov pa za 19,9 odstotka. V primeri z zadnjim mirovnim poslovnim letom 1938./39. se je dvignilo število potnikov za 70,5 odstotka, potniških kilometrov za 86,3, blagovnih količin za 33,7 in blagovnih kilometrov za 98,4 odstotka.

Industrijski osrednji urad za patente so ustanovili nedavno v Rimu. Glavna naloga novega urada je olajšati industrijskim tehnikom in izumiteljem njih delo in uveljavljanje njih iznajdb. Urad bo pazil tudi na to, da se ne bodo viagale prošnje za patente, ki se že izkoriščajo.

Ministrstvo za korporacije je prepovedalo nameščati v sanatorijih in zdraviliščih kot strežniško osebo moške. Sprejemati se smejo samo ženske.

Z vladnim dekretom so se posebno določile o oddaji volne, ki se mora oddati takoj po striženju. Vsak lastnik ovčje črede mora zagotoviti oddajo določene količine volne za državne potrebe. Črede ovce se ne smejo prevažati iz ene pokrajine v drugo.

Tvornica konserv **Prodotti Alimentari Arrigoni & Comp. S. A.** Trieste bo zvišala svojo delniško glavnico od 25 na 28,36 milijona lir. Družba je lani dosegla 7,85 (predlani 8,10) milijona lir čistega dobička.

Perje in puh
priporoča

ROBERT GOLI

LJUBLJANA
Šelenburgova ul. št. 3

Gg. trgovcem

se priporoča
tovarna mila in
kemičnih izdelkov

„Merkur“

Ljubljana, Stari trg 17
TELEFON 39-77

Bolgarsko-madžarska trgovina

Dne 3. julija so se začela v Sofiji bolgarsko-madžarska trgovinska pogajanja zaradi sklenitve novega protokola, ki naj bi določil kontingente medsebojnih blagovnih dobav za čas od 1. julija 1943. do 30. junija 1944. Kakor se poroča s pristojne strani, ni glede blagovnih dobav pričakovati nobenih posebnih sprememb. Za prejšnje leto določeni kontingenti so bili od obeh pogodbenih strank izkoriščeni, kar dokazuje, da je blagovna zamenjava dobro funkcionirala.

Bolgarska bo najbrž tudi v prihodnji dobi dobavljala Madžarski predvsem tobak, železno rudo, premog, oljate pogače, kože, krzna, eterična olja in v manjši meri tudi zelenjavo in povrtine. Iz Madžarske pa uvaža Bolgarska zlasti proizvode madžarske industrije. Poleg tega bo dobavljala

Madžarska tudi električne aparate, radijske aparate in dele. V letu 1941 — novejših podatkov še ni — je Madžarska med drugim dobavljala Bolgarski večje količine tračnic in pragov za bolgarske železnice in tramvaje. Pomemben je tudi madžarski izvoz zdravil na Bolgarsko. Tudi madžarska kemična industrija je udeležena v bolgarski trgovini.

Kakor že omenjeno, je bolgarsko-madžarska trgovina dobro vplejana in zato ni pričakovati kakih posebnih težav na dvotedenskem zasedanju obeh delegacij. V glavnem gre za to, kakšne količine tobaka bodo Madžarski na razpolago. V letu 1942, so bile te količine nezadostne. Bolgarska pa je zainteresirana na tem, da dobi iz Madžarske industrijske dobave vsaj v dosedanjem obsegu.

Gostilničarski vestnik

Boljša vina 2. skupine

Na svoječasnno intervencijo Združenja ter na posebno vlogo Urađa za kontrolo cen glede prodaje boljših vin druge skupine v odprtih posodah sta Urad za kontrolo cen ter Združenje prejela naslednji odgovor: VIII, št. 3459/1, z dne 24. VII. 1943.

>V zvezi z dopisom Urađa za kontrolo cen št. 1039 z dne 20. t. m., naslovljenem na kabinet v zavedi prodaje boljših vin druge skupine, Vas obveščamo, da se tovrstna vina, ki se nahajajo v zalogi pri tukajšnjih trgovcih lahko stavijo v prodajo v odprtih posodah (sfuso), četudi ta vina niso vstekleničena, kakor to določuje naredba z dne 8. junija t. l. >Sl. list št. 48. Odprta prodaja teh vin pa je dovoljena le pod temi pogoji:

1. predhodna ugotovitev zaloga tovrstnega vina,
2. prijava nadaljnje prodaje teh vin preprodajalcem Urađu za kontrolo cen, da se lahko kontrolira količina po detajlistih kupljenega vina,
3. sporadična, toda intenzivna kontrola gostinskih obratov s po-

izkusom vzorcev, da se izključi prodaja navadnega vina kot boljše vino, ker je prodaja navadnega vina dovoljena v odprtih posodah,

4. takojšnja zapora vseh obratov, ki bi prekršili to določbo,

5. opozorilo trgovcem, da bodo nadaljnje količine vina šle v prodajo le v skladu s predpisi citirane naredbe.

Z ozirom na ta odlok Visokega komisariata je Urad za kontrolo cen odredil:

a) Vsi vinski trgovci so dolžni v 4 dneh, t. j. najkasneje do sobote, dne 31. t. m. prijaviti Združenju trgovcev obstoječe zaloge tovrstnega vina. Kvaliteta, izvor in količina morajo biti vsak čas dokazljivi z originalnimi fakturami.

b) Združenje naj sestavi točen seznam obstoječih zalog tega vina ter ga dostavi najkasneje do torka, 3. avgusta 1943 Urađu za kontrolo cen.

c) Do predložitve tega seznama je prepovedana prodaja tega vina preprodajalcem.

d) Trgovci so dolžni redno tedensko prijaviti direktno Urađu za kontrolo cen (dvojezično) prodajo tega vina gostilničarjem oziroma detajlistom s točnimi podatki glede vrste, kvalitete, količine itd.

Le migliori macchine per cartonaggi, legatorie, arti grafiche, zincografie, scatolifici ecc. sono fornite dalla

S. A. Ing. M. GAIA - Brescia

Chiedete prospetti e offerte all'Istituto Economico Italiano - Casella postale 36 - Chiari (Brescia).

Najboljše stroje za kartonažo, knjigoveznice, grafična dela, cinkografije, izdelovanje škatelj itd. dobavlja tvrdka

S. A. Ing. M. GAIA - Brescia

Zahtevajte prospekte in ponudbe pri Istituto Economico Italiano - Casella Postale 36 - Chiari (Brescia).

Krema za nego otrok
BABY-KOL

Mr. Ph. J. Kolář

dobi se v vseh lekarnah
in drogerijah

TISKARNA MERKUR

Ljubljana, Gregorčičeva 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA

se priporoča za cenjena naročila, ki jih bo izvršila

TELEFON

hitro, lično in po zmanjani ceni

25-52

Tiska knjige, brošure, časopise, kuverte, račune, letake, vabila, posestnice, posmrtna naznanila itd. v eni ali več barvah

Denarništvo in zavarovalstvo

Likvidacija bivših jugoslovanskih družb v Srbiji

Srbska vlada je odredila, da se morajo likvidirati vse delniške družbe, ki so imele pred 1. aprilom 1941. svoje centrale na ozemlju bivše Jugoslavije in izven ozemlja sedanje Srbije, če se niso reorganizirale v smislu naredbe z dne 5. julija 1941. Podružnice teh delniških družb morajo v 30 dneh javiti sodišču svojo likvidacijo, 15 dni po končani likvidaciji pa se morajo predložiti davčne prijave in likvidacijske bilance. Likvidacijski postopek pa se ne izvede, če so se iz podružnic ustanovila samostojna podjetja ali če se ustanovi samostojno podjetje v dveh mesecih po objavi te naredbe. Novo ustanovljena delniška družba prevzame vse pravice, kapital in obveznosti bivše podružnice po bi-

lanci zadnjega poslovnega leta pred novo ustanovitvijo. Prevzem premičnin je prost vseh pristojbin.

V okviru bančne koncentracije na Slovaškem so se spremenile podružnice bank iz Protektorata v reprezentance ali pa so bile likvidirane. Slovaško finančno ministrstvo je dovolilo reprezentanci Zivnostenske banke 20 milijonov, Moravske banke 30 in reprezentanci Češke industrijske banke 10 milijonov Ks osnovne glavnice.

Obračunski zavod pri Srbski narodni banki se je ustanovil v Beogradu. Član tega zavoda more biti vsak kreditni zavod v Srbiji. Namen novega zavoda je olajšanje brezgotovinskega plačilnega prometa. Upravnik novega zavoda je guverner Srbske narodne banke.

Ameriški kongres je podaljšal za čas vojne zakon o kritju obtoka bankovcev. Novi zakon podaljšuje veljavnost vladnih pooblastil do 30. junija 1945. Po novem zakonu je za časa vojne dopustno kritje bankovcev tudi z državnimi posojili.

Gospodarske vesti

S 1. septembrom se bo na Hrvatskem prometni davek na novo uredil. Prometni davek bo znašal 4%. Tega davka bodo oproščeni država, občine, komunalna in državna podjetja ter predmeti, ki so oproščeni plačevanja uvozne carine.

16. oktobra 1942. sklenjena trgovinska pogodba med Hrvatsko in Slovaško je bila sedaj ratificirana in je stopila v veljavo.

Grški ministrski predsednik je izdal celo vrsto ukrepov za zboljšanje gnotnega stanja uradnikov. Dnevni dodatek za hrano se zviša od 2 na 4 tisoč draham. Za transportiranje živil za uradnike so dovoljene razne olajšave. Plače in mezde zasebnim nameščencem pa se bodo zvišale za 50 odstotkov.

Bolgarska vlada je dovolila, da smejo nemške tvrdke, ki delajo na Bolgarskem 1200 km novih cest, uvoziti carine prosto ves njim potrebn material. Bolgarsko kmetijsko ministrstvo pa je sklenilo z nekimi nemškimi tvrdkami pogodbo o postavitvi velikih hladilnih naprav v 11 večjih mestih Bolgarske.

V bodoče morajo imeti vse bale tobaka, ki se izvozijo iz Bolgarske, standardni znak v predpisani velikosti. Pod znakom morajo biti napisani: ime izvozne tvrdke, izvorni kraj tobaka, žetveno leto in številka bale.

Bolgarsko kmetijsko ministrstvo je izvedlo že lansko jesen veliko akcijo za zbiranje tobačnih in grozdnih semen za pridobivanje maščob. Iz zbranih 1,4 milijona kg se je pridobilo približno 1,340.000 kg maščob. Da se proizvodnja rastlinskih maščob še poveča, je od-

redilo sedaj kmetijsko ministrstvo, da se morajo posejati s sezamom v južni Bolgarski in Makedoniji še vsa polja, na katerih se je poželo žito.

Za financiranje proizvajalnega načrta 16 državnih tovarn za predelovanje sadja, po katerem naj bi se proizvedlo 400 vagonov sadnih konserv in 12 vagonov sadnega soka, je dobilo kmetijsko ministrstvo pooblastilo, da najame 230 milijonov lejev posojila. Istočasno je dobilo ministrstvo še državni kredit v višini 650 milijonov lejev za nadaljnje razširjenje naprav za predelovanje sadja.

Za pospeševanje vinogradništva je dala Romunska narodna banka kredit 300 milijonov lejev.

Slovaška proizvodnja lesa iglavcev je lani dosegla 2,8 lesa listovcev pa 2,5 milijona kub. metrov. Slovaška ima 29 velikih, 97 srednjih in 270 malih žag. Sedanja proizvodnja celuloze krije domačo potrebo, ki znaša 750.000 do 800.000 kub. metrov.

Na Madžarskem so se zvišale cene v hotelih. Cenam za sobe do 10 pengö se sme pribiti 10 odstotkov, cenam nad 10 pengö pa 15 odstotkov. Cene hotelskih sob so se zvišale že v aprilu 1943. za 10 oz. 20 odstotkov.

barva, plesira in kemično snaši obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manjete, Pere, suši, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 8

Telefon št. 22-72.

Lanišče in laneno predivo

kupuje ali zamenjuje
za svoje izdelke tovarna

Motvoz in platno d. d.
Grosuplje.

Lanišče in predivo pošljite po železnici v Grosuplje

OKVIRJE izdeluje specialist **KLEIN**
Wolfova 4

F. & I. Goričar
Ljubljana, Sv. Petra cesta 29
● priporoča razno manufakturno blago ●